

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
ZASTUPNIČKI DOM

Komisija za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil

Broj: 01/5-011-663/03

Sarajevo, 16.5.2003. godine

Z A P I S N I K

5. sjednice Komisije za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil (u daljnjem tekstu: Komisija), održane 15.5.2003. godine, s početkom u 10.00 sati.

Sjednici Komisije bili su nazočni:

- Elmir Jahić, predsjedatelj Komisije,
- Martin Raguž, prvi zamjenik predsjedatelja,
- Nadžida Mlaćo, član Komisije,
- Miloš Jovanović, član Komisije,
- Ruža Sopta, član Komisije,
- Selim Bešlagić, član Komisije,
- Muhamed Altić, član Komisije.

Odsutni su bili: Tihomir Gligorić, drugi zamjenik predsjedatelja Komisije, i Munib Jusufović, član Komisije.

Na sjednici je bio i Nedžad Hadžimusić, član Skupine za borbu protiv korupcije u Vijeću Europe (GRECO), kao uvodničar za točku dnevnoga reda, te Dragomir Kovač, tajnik Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za 3. sjednicu Komisije. Sjednici su bili nazočni i predstavnici UNHCR-a Paul Artini sa suradnicima za raspravu o trećoj točki dnevnoga reda.

Za sjednicu je usvojen sljedeći

D n e v n i r e d

- 01. Usvajanje zapisnika četvrte sjednice Komisije;**
- 02. Razmatranje Nacrta izvješća evaluacije o Bosni i Hercegovini (GRECO);**
- 03. Izvješće o posjetima izbjegličko-prihvatnim (azilantskim) centrima Bosne i Hercegovine;**
- 04. Informiranje članova Komisije o pojedinačnim obraćanjima stranaka za zaštitu ljudskih prava;**
- 05. Tekuća pitanja.**

Ad. – 1. Usvajanje zapisnika 4. sjednice Komisije

Nakon usvajanja dnevnoga reda, predsjedatelj Komisije Elmir Jahić predložio je raspravu i usvajanje zapisnika 4. sjednice Komisije. O zapisniku nije bilo rasprave.

Kako nije bilo rasprave, predsjedatelj Komisije predložio je usvajanje zapisnika, pa je Komisija jednoglasno usvojila zapisnik 4. sjednice Komisije.

Ad. – 2. Razmatranje Nacrta izvješća evaluacije o Bosni i Hercegovini (GRECO)

U uvodnom izlaganju za drugu točku dnevnoga reda predsjedatelj Elmir Jahić ukazao je na provedbu postupka evaluacije stanja korupcije u BiH, te naveo temeljne aktivnosti koje su se do sada odvijale o ovom pitanju.

On je istaknuo okolnost da je Komisija primila Nacrt izvješća evaluacije o Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Nacrt izvješća), kao i urgenciju, broj MFA – BA – EIO 10712-04-5733/03 od 30.4.2003. godine, kojom se traži odgovor za ponuđeni tekst. Komisija je odlučila, prije formuliranja svojih zaključaka, čuti mišljenje predstavnika MIP-a BiH i predstavnika GRECO komisije.

Gosp. Hadžimusić, predstavnik GRECO komisije, istaknuo je problem korupcije kao svjetski problem i potrebu demokratskih zemalja da se organizirano bore protiv nje. Isto tako, pojasnio je značaj i funkcije GRECO komisije, kao i ulogu BiH u sustavu borbe protiv ove negativne pojave. Zatražio je da se Komisija izjasni o tekstu ponuđene evaluacije.

Nakon uvodnog izlaganja predsjedatelja Komisije i člana GRECO komisije, prvi je raspravljao o Nacrtu izvješća član Komisije Selim Bešlić. On je u raspravi podržao borbu institucija BiH protiv korupcije te postavio pitanje da li je moguća finansijsko-materijalna podrška Vijeća Europe prema BiH, s obzirom da se radi o velikoj društvenoj opasnosti.

Gosp. Martin Raguž, prvi zamjenik predsjedatelja, u raspravi je ukazao na ozbiljnost akta i dobru dijagnozu, koja je postavljena u njemu. Istaknuo je određene stavke (npr. točka 13.) koje bi se mogle precizirati, ali se založio za stavljanje ove materije na oba doma Parlamentarne skupštine kao posebnih tematskih sjednica, radi ozbiljnosti materije.

U daljnjoj raspravi, u kojoj su nazočni razmatrali pojedine segmente Nacrta izvješća, ocijenjeno je da se provedba borbe protiv korupcije izravno oslikava na ostvarenje ljudskih prava i sloboda građana BiH, omogućujući njihovo jačanje efikasnijim suzbijanjem korupcije.

Gosp. Bešlić podržao je tekst Prijedloga zakona, kao ideju da se djelokrug entiteta prenese na djelokrug države BiH. Izrazio je nevjericu da Sindikat Republike Srpske čuti po osnovi ovoga zakona, s obzirom da je on veoma važan za sve radnike u cijeloj BiH.

U svom daljnjem obraćanju članovima Komisije, Hadžimusić je naglasio potrebu stalne borbe protiv korupcije. Naveo je okolnost da su Europska unija, ali i SAD, zainteresirane za tu aktivnost, pa su voljne i materijalno je podržati, kao što je i sada slučaj, jer neke zemlje našeg regiona, na ime ove aktivnosti, primaju pomoć koja nije mala. Kao dokaz zainteresiranosti za vođenje borbe protiv korupcije, prezentirao je kalendar aktivnosti u

zemljama regiona iz kojeg je vidljivo da će se održati nekoliko sastanaka najviših dužnosnika EU za utvrđivanje puta borbe protiv ovih negativnosti. Sugestije na Nacrt izvješća potrebno je dostaviti što prije, jer je naredni plenarni sastanak GRECO zakazan za sredinu lipnja 2003. godine, da bi MIP i mjerodavna tijela dali svoje odgovore GRECO-u do tada.

Na kraju je predsjedatelj Komisije Jahić rezimirao raspravu, ocijenivši da će evaluacija korupcije u BiH omogućiti postavljanje dobre dijagnoze za opravdanu i uspješnu borbu protiv ove negativne aktivnosti. Suglasio se s mišljenjem sudionika u raspravi da je ova aktivnost GRECO komisije model kojem treba pristupiti u rješavanju mnogih drugih anomalija društva u BiH.

Na temelju provedene rasprave, a na prijedlog predsjedatelja, jednoglasno su formulirani zaključci i to:

- 01. Komisija bezrezervno podržava aktivnost Skupine za borbu protiv korupcije u Vijeću Europe (GRECO), jer borba protiv korupcije jača ostvarenje ljudskih prava i sloboda građana BiH.**
- 02. Nacrt izvješća evaluacije o Bosni i Hercegovini rezultat je napora GRECO komisije na sagledavanju stanja u Bosni i Hercegovini, koji ova komisija podržava u svim njegovim segmentima, a ocjene date u Nacrtu izvješća karakteriziraju kao korektne i nepristrane.**
- 03. Komisija podržava preporuke date u Nacrtu izvješća i traži da ih mjerodavni izvršni organi shvate kao inicijativu za brzu i uspješnu aktivnost na suzbijanju ove društvene opasnosti.**
- 04. Nacrt izvješća evaluacije o Bosni i Hercegovini zavrijeđuje veliku pozornost najviših izvršnih i zakonodavnih organa Bosne i Hercegovine, pa Komisija preporučuje da ga Vijeće ministara BiH i oba doma Parlamentarne skupštine BiH razmatraju kao temu i o njemu se očituju.**
- 05. Komisija podržava sve preporuke iskazane u Nacrtu izvješća i smatra da one mogu biti smjernice državnim organima za ostvarivanje agresivnije borbe protiv korupcije i drugih vidova kriminala.**
- 06. Protiv korupcije i drugih oblika kriminala mora se osnovati širok i sveobuhvatan front aktivnosti, svih organa i pojedinaca, jer je ta društvena opasnost u BiH svuda prisutna, ona ne poznaje državne, a posebno entitetske granice. Zbog toga, neophodna je regionalna suradnja na ovom polju, te jačanje državnih institucija (organizacijski, financijski i stručno), koje vode borbu protiv kriminala i korupcije.**

Ad. – 3. Izvješće o posjetima izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini

U uvodu za ovu točku dnevnoga reda, predsjedatelj Komisije Jahić podsjetio je da je na 4. sjednici Komisije 3.4.2003. godine donesen zaključak o posjetima izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini.

Predsjedatelj je istaknuo da smo u proteklom razdoblju aktivnost usmjerili ka utvrđivanju stanja u izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini. Nakon obilazaka svih pet centara, članovi skupina Komisije dostavili su svoje materijale tajniku Komisije, kojih ih je objedinio u akt koji je sada na dnevnom redu. Predložio je da se predstavnik Ministarstva očituje o izvješću kao i budućoj aktivnosti koja se odvija pred Ministarstvom. Predsjedatelj je istaknuo podatak da su svi članovi Komisije bili svrstani u skupine koje su obišle centre prema sljedećem rasporedu:

Prva skupina u sastavu: Elmir Jahić, Miloš Jovanović i Ruža Sopta posjetila je izbjeglički centar u Mostaru 24.4.2003. godine (četvrtak).

Druga skupina u sastavu: Martin Raguž i Nadžida Mlačo posjetila je izbjeglički centar u Bosanskom Petrovcu 9.5.2003. godine (petak). Munib Jusufović pravdao je odsutnost.

Treća skupina u sastavu: Selim Bešliagić i Muhamed Altić posjetila je 23.4.2003. godine (srijeda) izbjegličke i azilantske centre u Rakovici i Brezi. Svim posjetima nazočni su bili predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), kao i Misije UNHCR-a u Bosni i Hercegovini.

Tajnik Ministarstva pohvalio je Izvješće ističući njegovu objektivnost i konciznost. On je istaknuo potrebu daljnje aktivnosti Ministarstva na poboljšanju uvjeta života u centrima. Iduće godine uslijedit će veći broj povrataka izbjeglica, a Ministarstvo pitanje azila treba preuzeti do kraja ove godine.

Gosp.Raguž pohvalio je metod rada Komisije u ovoj problematici smatrajući da on može biti dobar i za rješavanje drugih problema. Kao ranijem ministru za oblast koja se bavila ovim problemima, poznata mu je problematika i podržava aktivnost Ministarstva i UNHCR-a. Ujedno je apelirao da se donese novi zakon s europskim standardima iz ove oblasti, kao i da se donese mnoštvo drugih podzakonskih akata iz ove oblasti.

Gosp.Bešliagić podržao je aktivnost Komisije u ovom pitanju. Posebno podržava zaključak iz Izvješća da se, prema medicinskim standardima, utvrde norme za dodjelu pomoći izbjeglicama i azilantima. Ujedno predlaže dodatak zaključku da Ministarstvo pripremi plan kojim će se ostvariti mogućnost smanjenja broja izbjeglica i azilanata, a da se za taj novi broj osigura adekvatno financiranje. Obvezuje se Ministarstvo da pojača aktivnost prema trećim zemljama da prime one koji hoće da idu u njih. Pitanje azilanata u BiH je pitanje ugleda BiH u Europi, pa svi segmenti društva ovom pitanju trebaju dati najveću pozornost.

Gđa Sopta iznijela je svoje utiske obišavši centar u Mostaru. Primijetila je da su centri, kao i njihovi korisnici, puni problema, ali su, ipak, ostvareni takvi uvjeti u centrima koji omogućuju boravak. Podržala je zaključak Bešliagića da Ministarstvo pojača aktivnost s drugim državama za odlazak azilanata u njih, jer izbjeglice i azilanti finansijski opterećuju državne, entitetske i županijske organe.

Gosp.Altić podržao je Nacrt izvješća. Osvrnuo se na sastav izbjeglica i azilanata uočivši da su većina njih Romi. Predložio je da se oni finansijski podrže ukoliko se žele vratiti u ranija mjesta stanovanja.

Gđa Mlačo pohvalila je Nacrt izvješća. Ukazala je na relativno dobre uvjete u centrima. Uvjeti koje imaju izbjeglice i azilanti sada su takvi da im omogućuju normalan život.

Raspravi su se pridružili i predstavnici UNHCR-a. Gosp. Paul Altini, zamjenik šefa Minije UNHCR-a u BiH, zahvalio je Komisiji što je obišla centre i sačinila objektivno izvješće. On je istaknuo da se u centrima nalaze osobe privremenog prihvata, azilanti i izbjeglice. Postoje optimalni uvjeti boravka ovih ljudi u centrima. Svi mjerodavni organi trebaju raditi na suštinskom rješavanju statusa ovih kategorija, tako da se omogući njihov povratak, repatrijacija ili odlazak u treće zemlje. Podržao je posebno aktivnost na donošenju novog zakona koji će kvalitetnije riješiti ovu oblast. Novi zakon trebao bi sadržavati najmodernija rješenja iz ove oblasti.

Na kraju rasprave, predsjedatelj je Komisije zahvalio sudionicima na doprinosu u formuliranju zaključaka za Izvješće. Ujedno je posebno zahvalio UNHCR-u na dosadašnjoj financijskoj, organizacijskoj, moralnoj i humanitarnoj pomoći.

Nakon rasprave, članovi su Komisije jednoglasno donijeli sljedeće zaključke:

Prihvatata se Izvješće o posjetima izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini u tekstu koji je ponuđen kao nacrt. Predlaže se da se, na inicijativu Bešlića, člana Komisije, zaključcima Izvješća doda novi zaključak sljedećeg sadržaja:

- da Ministarstvo pripremi plan aktivnosti kojom će se ostvariti mogućnost smanjenja broja izbjeglica i azilanata u centrima u BiH, a da se za taj novi broj osigura adekvatno financiranje. Istodobno, obvezuje se Ministarstvo da, samostalno ili putem mjerodavnih organa BiH, pojača aktivnost prema trećim zemljama, da prime one izbjeglice i azilante, koji hoće da idu u te zemlje.

Ad. – 4. Informiranje članova Komisije o pojedinačnim obraćanjima stranaka za zaštitu ljudskih prava

Na prijedlog predsjedatelja Komisije, tajnik Komisije dr. Zijad Hasić dao je kraći pregled pristiglih predstavki stranaka ovoj komisiji.

Tajnik Komisije izvijestio je Komisiju da joj se obratila Udruga za rehabilitaciju žrtava torture. Ona je svojim aktom, broj 142/03 od 22.4.2003. godine, dala prikaz rada Udruge te upoznala da se pred Udrugom odvija više vrijednih projekata. Najavili su aktivnost na projektu treninga policajaca i pritvorskog osoblja iz oblasti torture i njezinog sprečavanja, a kada projekt bude gotov dostavit će ga Komisiji radi podrške prema međunarodnim donatorima.

Komisiji se obratila stranka Marinko Milanović, dopisom 7.4.2003. godine. On ukazuje na kršenje ljudskih prava Federalnog zavoda PIO-MIO, koji mu ne dostavlja mirovinu u Poljsku, u kojoj se sada nalazi i čiji je državljanin. Slijedom toga, Komisja je zatražila postupanje po predavci aktom broj 01/5-059-515/03 od 5.5.2003., ali do danas nije stigao odgovor.

Irački državljanin Naffee G. Kadhab Al-Dulamee obratio se Komisiji 3.5.2003. godine molbom da se preispita rješenje Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, kojim mu se ukida stalni boravak u BiH, a izriče mjera protjerivanja iz BiH. Komisija je 6.5.2003. godine dostavila upit o predmetu ove stranke. Čeka se odgovor mjerodavnog ministarstva a potrebno je provjeriti u drugim mjerodavnim tijelima provedbu njihovog rješenja.

Nakon uvodnih napomena o predmetima koji su u tijeku, uslijedila je rasprava.

Gosp. Raguž istaknuo je probleme ljudi i potrebu da se i naša komisija upusti u njihovo rješavanje. Naveo je primjer Tržnice Arizona, te najavio da će njihov predmet doći pred Komisiju. Predložio je veću aktivnost Komisije u ovoj oblasti te veću otvorenost za javnost.

Predsjedatelj je Komisije istaknuo potrebu da se Komisija nametne kao institucija koja će nuditi rešenja u povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Gđa Ruža Sopta predložila je i naše učešće u rješavanju problema stranaka, te podržala ranije rasprave iz ove problematike.

Na kraju, nije bilo konkretnih zaključaka, osim sugestija da se Komisija transparentno i efikasno upusti i u ovaj oblik zaštite ljudskih prava i sloboda.

Ad. – 5. Ostala pitanja

Za ovu točku dnevnoga reda nije bilo prijedloga razmatranja pitanja, niti bilo kakve rasprave.

Završavajući ovu točku dnevnoga reda, Komisija je završila 5. sjednicu.
Sjednica je završena u 12.04 sati.

TAJNIK KOMISIJE

dr. Zijad Hasić

PREDSJEDATELJ KOMISIJE

Elmir Jahić